

SPIS TREŚCI

WSTĘP	7
--------------------	----------

I. BEZPIECZEŃSTWO NARODOWE – POJĘCIE, CHARAKTER, UWARUNKOWANIA	13
---	-----------

1.1. Podstawowe pojęcia, istota i składniki bezpieczeństwa	13
1.2. Współczesne pojęcie i zakres bezpieczeństwa narodowego	16
1.3. Wiedza i mądrość o bezpieczeństwie narodowym	23
1.3.1. Wiarygodność wiedzy i mądrości o bezpieczeństwie narodowym	26
1.3.2. Źródła wiedzy i mądrości o bezpieczeństwie narodowym	28
1.3.3. Przyczyny błędów w organizacji bezpieczeństwa narodowego	39
1.4. Podstawowe uwarunkowania bezpieczeństwa narodowego	51
1.4.1. Geostrategiczne położenie Polski	58
1.4.2. Uwarunkowania geograficzne bezpieczeństwa narodowego ..	60
1.4.3. Doświadczenia historyczne i tradycje bezpieczeństwa narodowego	64

II. POLSKA W PROCESIE CYWILIZACJI	75
--	-----------

2.1. Niepowodzenia i sukcesy rozwoju cywilizacyjnego Polski	77
2.2. Błędy i zagrożenia ze strony cywilizacji zachodniej	83
2.3. Wizja Polski w rozwoju cywilizacji światowej	85
2.4. Cele i strategia polskiej transformacji do 2040 r.	92

III. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA NARODOWEGO	97
--	-----------

3.1. Pojęcie i istota zagrożeń bezpieczeństwa narodowego	98
3.2. Charakterystyka współczesnych zagrożeń bezpieczeństwa narodowego	109

IV. POLSKA W EUROPEJSKIM SYSTEMIE BEZPIECZEŃSTWA	117
4.1. Europejskie doświadczenia tworzenia bezpieczeństwa	118
4.2. Polska we wspólnocie obronnej NATO	126
4.3. Polska w Unii Europejskiej	129
V. MORALNE I CHARAKTEROLOGICZNE PODSTAWY BEZPIECZEŃSTWA NARODOWEGO	137
5.1. Polska racja stanu	138
5.2. Naród a państwo	141
5.3. Komplementarność narodu i państwa a prawo moralne	143
5.4. Bezpieczeństwo moralne a teoria narodu i państwa	145
5.5. Charakter narodowy Polaków a bezpieczeństwo narodowe	149
5.5.1. Pozytywy charakteru narodowego Polaków	152
5.5.2. Słabości charakteru narodowego Polaków	155
VI. ZAŁOŻENIA POLITYKI I STRATEGII BEZPIECZEŃSTWA NARODOWEGO	159
6.1. Polityka bezpieczeństwa narodowego	159
6.2. Strategia bezpieczeństwa narodowego	161
6.2.1. Środki strategii bezpieczeństwa narodowego	162
6.2.2. Postęp cywilizacyjno-gospodarczy	164
6.2.3. Funkcjonowanie Polski w systemach zbiorowego bezpieczeństwa polityczno-militarnego i gospodarczego	166
6.2.4. Współpraca sąsiedzka	167
6.2.5. Uczestnictwo w tworzeniu bezpieczeństwa międzynarodowego	167
6.3. Przywództwo i kierowanie w tworzeniu bezpieczeństwa narodowego	168
6.3.1. Przywództwo w bezpieczeństwie narodowym	168
6.3.2. Kierowanie w tworzeniu bezpieczeństwa narodowego	170
6.3.3. Zarządzanie w sytuacjach kryzysowych	180
6.4. Ośłona strategiczna	184
6.5. Działania nieregularne	196
6.5.1. O rozwoju form walki zbrojnej	202
6.5.2. Trendy w rozwoju form walki zbrojnej	209
6.5.3. Wymiar naukowy działań nieregularnych	212
6.5.4. Polskie doświadczenie z działaniami nieregularnymi	218
6.5.5. Działania nieregularne we współczesnej obronie państwa	225

VII. POWSZECHNA OCHRONA I OBRONA NARODOWA	227
7.1. Pojęcie i środki powszechnej ochrony i obrony narodowej	227
7.2. Polityka i strategia ochrony i obrony narodowej	231
7.3. Warunki i wymogi strategii ochrony i obrony narodowej	236
7.4. Imperatywy i dyrektywy strategii ochrony i obrony narodowej	238
7.5. Podstawowe środki strategii ochrony i obrony narodowej	241
VIII. MOBILIZACJA I GOTOWOŚĆ OBRONNA PAŃSTWA	247
8.1. Mobilizacja państwa	247
8.2. Gotowość obronna państwa	253
IX. OBRONNY SYSTEM WOJSKOWY POLSKI	257
9.1. Rola wojska w państwie	257
9.1.1. Cechy organizacji wojskowej	261
9.1.2. Społeczne wartości organizacji wojskowej	268
9.2. Wprowadzenie do nowoczesnej strategii wojskowej	270
9.2.1. Znaczenie strategii wojskowej dla Polski w XXI wieku – wnio- ski z historii	271
9.2.2. Źródła wiedzy strategicznej	274
9.2.3. Tradycyjna i nowoczesna strategia wojskowa	276
9.3. Narodowa strategia wojskowa	281
9.3.1. Podstawy narodowej strategii wojskowej	283
9.3.2. Środki narodowej strategii wojskowej	290
9.4. Siły zbrojne o obronnej strukturze	293
9.4.1. Obrona Terytorialna	296
9.4.2. Wojska operacyjne	304
9.4.3. Siły specjalne w strategii wojskowej	308
9.5. Operacyjne przygotowanie obszaru kraju	313
9.6. Gotowość mobilizacyjna i bojowa sił zbrojnych	319
9.7. Siły zbrojne w czasie pokoju, kryzysu i wojny	326
X. CYWILNA ORGANIZACJA OCHRONY I OBRONY NARO- DOWEJ	337
10.1. Ochrona ludności	337
10.2. Ratownictwo	340
10.3. Ochrona środowiska naturalnego	345
10.4. Ochrona w dziedzinie zdrowia	348
10.5. Bezpieczeństwo i porządek publiczny	350
10.6. Ochrona granicy państwowej	351
10.7. Ochrona i obrona infrastruktury krytycznej	352

10.8. Ochrona i obrona w dziedzinie gospodarczej i infrastruktury ekonomicznej kraju	356
10.9. Ochrona i obrona w dziedzinie rolnictwa i żywienia	358
10.10. Ochrona i obrona w dziedzinie transportu	360
10.11. Ochrona i obrona w dziedzinie łączności	361
10.12. Ochrona i obrona w dziedzinie budownictwa	362
10.13. Ochrona porządku konstytucyjnego	363
10.14. Ochrona i obrona w dziedzinie informacyjnej	365
10.15. Cywilne wsparcie sił zbrojnych	387
10.16. Planowanie cywilne w NATO na wypadek wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych zagrożeń	368

XI. POZARZĄDOWE FORMY ORGANIZACJI BEZPIECZEŃSTWA NARODOWEGO

11.1. Istota i potencjał organizacji pozarządowych w Polsce	373
11.2. Rola i miejsce organizacji pozarządowych w ochronie i obronie narodowej	375
11.3. Potrzeby włączenia organizacji pozarządowych w tworzenie bezpieczeństwa narodowego Polski	377
11.4. Możliwości i szanse udziału organizacji pozarządowych w tworzeniu bezpieczeństwa narodowego	378

XII. EKONOMICZNY WYMIAR BEZPIECZEŃSTWA NARODOWEGO

12.1. Bezpieczeństwo ekonomiczne jako podstawowa potrzeba społeczna i dobro publiczne	386
12.2. Pytania o bezpieczeństwo ekonomiczne państwa	392
12.3. Dylematy bezpieczeństwa ekonomicznego Polski	397

XIII. OCHRONA KULTURY NARODOWEJ

13.1. Zagrożenia dla kultury narodowej	404
13.2. Tożsamość kultury polskiej a integracja europejska	407
13.3. Organizacja ochrony kultury i dziedzictwa narodowego	409

XIV. BEZPIECZEŃSTWO SPOŁECZNE

14.1. Zagrożenia społeczne	413
14.2. Ochrona bytu i więzi społecznych	415
14.3. Zadania państwa w zakresie bezpieczeństwa społecznego	417
14.4. Wyzwania demograficzne	421

XV. EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA	427
15.1. Istota edukacji dla bezpieczeństwa w aspekcie historycznym	427
15.2. Wyzwania edukacji dla bezpieczeństwa	431
ZAKOŃCZENIE	439
BIBLIOGRAFIA	443
ZESTAWIENIE ZAŁĄCZNIKÓW	453